

UZASADNIENIE

Projektowane rozporządzenie stanowi wykonanie upoważnienia zawartego w art. 90u ust. 4 pkt 5 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.). Projektowane rozporządzenie wprowadza zmiany w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lipca 2009 r. w sprawie form i zakresu finansowego wspierania organów prowadzących w zapewnieniu bezpiecznych warunków nauki, wychowania i opieki w klasach I-III szkół podstawowych i ogólnokształcących szkół muzycznych I stopnia (Dz. U. Nr 110, poz. 915 oraz z 2010 r. Nr 187, poz. 1253),

Nowelizacja rozporządzenia jest związana ze zmianami wprowadzonymi w Rządowym programie wspierania w latach 2009-2014 organów prowadzących w zapewnieniu bezpiecznych warunków nauki, wychowania i opieki w klasach I-III szkół podstawowych i ogólnokształcących szkół muzycznych I stopnia – „Radosna szkoła”, ustanowionym uchwałą nr 112/2009 Rady Ministrów z dnia 7 lipca 2009 r., zwanym dalej „programem”.

Program jest realizowany od 2009 r. W latach 2009-2011 z budżetu państwa na zakup pomocy dydaktycznych wydatkowano 96 855 188 zł, natomiast na budowę lub modernizację szkolnych placów zabaw – 147 674 719 zł. Łącznie w ramach dotychczasowych trzech edycji programu wykorzystano kwotę ponad 244 mln zł. W 2012 r., jak wynika z informacji uzyskanych od wojewodów, organy prowadzące szkoły złożyły 332 wnioski na zakup pomocy dydaktycznych oraz 745 wniosków na budowę lub modernizację szkolnych placów zabaw. W związku z tym na realizację programu w 2012 r. uruchomiono kwotę 64 812 129 zł.

W ramach programu w latach 2009-2011 ze wsparcia finansowego na zakup pomocy dydaktycznych skorzystało 11 773 szkół podstawowych i ogólnokształcących szkół muzycznych I stopnia, co stanowi 88% uprawnionych placówek. Oznacza to, że z utworzonych w ramach programu miejsc zabaw korzysta 1 064 232 uczniów, w tym 26 911 dzieci, które edukację szkolną rozpoczęły w wieku lat sześciu.

W latach 2010-2011 (w pierwszej edycji programu w 2009 r. środki zostały przekazane tylko na pomoce dydaktyczne) szkolne place zabaw zostały utworzone lub zmodernizowane w ponad 2 tysiącach szkół, co stanowi prawie 14,5% uprawnionych placówek. Oznacza to, że z utworzonych w ramach programu placów

zabaw korzysta 238 013 uczniów, w tym 9 291 dzieci, które edukację szkolną rozpoczęły w wieku lat sześciu.

Po przeanalizowaniu dotychczasowych doświadczeń w realizacji programu postanowiono zmodyfikować niektóre przepisy rozporządzenia w celu usprawnienia procedury realizacji programu.

W stosunku do obowiązującego stanu prawnego w projekcie rozporządzenia proponuje się następujące zmiany:

1) W § 2 ust. 4 wprowadza się rozwiązania mające na celu zapewnienie równego udziału w programie szkołom filialnym, których możliwość udziału w programie dotychczas była konkurencyjnie słabsza. Proponowane zapisy umożliwią otrzymanie wsparcia finansowego przez organy prowadzące w odniesieniu do szkół filialnych z przeznaczeniem na zakup lub zwrot kosztów pomocy dydaktycznych do miejsc zabaw w szkołach oraz na utworzenie lub modernizację albo zwrot kosztów utworzenia lub modernizacji szkolnych placów zabaw. Dotychczasowe rozwiązania programu zakładające jednokrotną możliwość otrzymania, w odniesieniu do danej szkoły, wsparcia finansowego na zakup albo zwrot kosztów zakupu pomocy dydaktycznych oraz na utworzenie lub modernizację albo zwrot kosztów utworzenia lub modernizacji szkolnych placów zabaw, w praktyce uniemożliwiały udział w programie szkół filialnych. Sytuacja taka wynikała z konkurencyjnej pozycji, w jakiej powyższe założenia programu stawiały szkoły filialne względem szkół podstawowych, w stosunku do których szkoły filialne są organizacyjnie podporządkowane. Dyrektor szkoły podstawowej, której organizacyjnie podporządkowana jest szkoła filialna, uczestnicząc w programie stawał wobec dylematu: której ze szkół – macierzystej czy jej filii – zapewnić wyposażenie w pomoce dydaktyczne lub w plac zabaw. W rezultacie szkoła filialna nie była beneficjentem programu. Wiele razy kwestia udziału w programie szkół filialnych pojawiała się w pismach kuratorów oświaty, wojewodów, a także dyrektorów szkół podstawowych posiadających organizacyjnie podporządkowane szkoły filialne (i kierowników szkół filialnych).

Dotychczas kalkulacja środków finansowych przeznaczonych na wspieranie organów prowadzących w zapewnieniu bezpiecznych warunków nauki, wychowania i opieki

w klasach I-III szkół podstawowych i ogólnokształcących szkół muzycznych I stopnia była oparta na liczbie uczniów w klasach I-III według stanu na dzień 30 września 2008 r. Wówczas szkół uprawnionych do udziału w programie było 13 816. Według stanu na dzień 31 marca 2012 r., szkół uprawnionych do udziału w programie jest 13 088, co oznacza, że środki zaplanowane i skalkulowane na 728 szkół, które już nie funkcjonują, nie zostaną wykorzystane. Zmiana w § 2 ust. 4 zapewni możliwość otrzymania wsparcia finansowego w latach 2013 i 2014 również w odniesieniu do 446 szkół filialnych (według stanu na dzień 31 marca 2012 r.), w których też mogą uczyć się dzieci sześciolatek.

2) W § 4 zmieniono brzmienie ust. 3. Zmianie uległy zasady określania liczby uczniów w klasach I-III szkół podstawowych i ogólnokształcących szkół muzycznych. Ustalenie liczby uczniów jest przesłanką określenia czy szkoła jest „mała”, czy „duża”, a co za tym idzie – wysokości możliwego dofinansowania w ramach programu. Odejście od informacji we wniosku o liczbie uczniów w szkole według danych na dzień 30 września 2008 r. sprawi, że wsparcie finansowe będzie przyznawane według rzeczywistych potrzeb szkoły. Dotychczasowa regulacja § 4 ust. 3 ograniczała dostępność środków przeznaczonych dla szkoły „dużej”, szkołom, które w momencie składania wniosku spełniają kryterium liczby dzieci (powyżej 70), natomiast w 2008 r. były szkołą „małą”. I odwrotnie – szkoły, które w 2008 r. były „dużymi” szkołami, a obecnie liczba uczniów klasach I-III zmniejszyła się i wynosi poniżej 70 uczniów, zmuszone były do wnioskowania o wsparcie finansowe na „duży plac zabaw”, co często zniechęcało dyrektorów szkół do udziału w programie.

3) W § 5 w ust. 1 w pkt 1 i w pkt 2 lit. b i c w rozwiązaniu dotyczącym kolejności rozpatrywania wniosków w odniesieniu do szkół filialnych wprowadzono zmiany ustalające kwestie kolejności rozpatrywania wniosków organów prowadzących dotyczących wsparcia finansowego na zakup albo zwrot kosztów zakupu pomocy dydaktycznych oraz na utworzenie lub modernizację albo zwrot kosztów utworzenia lub modernizacji szkolnych placów zabaw.

4) W § 6 w ust. 2 w pkt 6 zmieniono brzmienie lit. a. Zmiana jest konsekwencją wprowadzenia w rozporządzeniu rozwiązań dotyczących szkół filialnych. Organ prowadzący występując do wojewody z wnioskiem o udzielenie wsparcia

finansowego na zakup albo zwrot kosztów zakupu pomocy dydaktycznych oraz na utworzenie lub modernizację albo zwrot kosztów utworzenia lub modernizacji szkolnych placów zabaw, podając nazwy i adresy szkół będzie zobligowany do wyszczególnienia szkół filialnych.

5) W § 10 w ust. 4 projektu nakłada na wojewodę obowiązek niezwłocznego, po podpisaniu umowy o udzielenie dotacji, przekazania organom prowadzącym środków budżetu państwa w ramach wsparcia finansowego na zakup albo zwrot kosztów zakupu pomocy dydaktycznych. Natomiast dla przekazania organom prowadzącym środków budżetu państwa na utworzenie lub modernizację albo zwrot kosztów utworzenia lub modernizacji szkolnych placów zabaw wyznacza się termin 14 dni od dnia zawarcia umowy o udzielenie dotacji (dotychczas termin 14 dni dotyczył przekazania tzw. II transzy dotacji na szkolne place zabaw).

Ponadto w § 10 zrezygnowano z dotychczasowego rozwiązania przekazywania środków dotacji z przeznaczeniem na szkolne place zabaw w tzw. dwóch transzach (dotychczasowy § 10 ust. 4 i 6 rozporządzenia). Nowe brzmienie § 10 ust. 4 wskazuje konieczność przekazywania organom prowadzącym środków z budżetu państwa w ramach wsparcia finansowego na utworzenie lub modernizację szkolnych placów zabaw w wysokości 100% wnioskowanej kwoty wsparcia finansowego. Przekazanie środków w jednej transzy umożliwi swobodne zrealizowanie programu w danym roku budżetowym przez organy prowadzące do dnia 31 grudnia danego roku (obecnie organy prowadzące muszą do tego czasu rozliczyć dotację z wojewodą, który musi następnie w tym terminie zdążyć przekazać im jeszcze drugą transzę), a także usprawni przeprowadzenie rozliczenia dotacji do dnia 15 stycznia kolejnego roku. Proponowana zmiana wydłuży czas przeznaczony na budowę szkolnych placów zabaw, prace porządkowe po pracach budowlanych oraz kontrolę spełniania przez szkolne place zabaw warunków programu oraz warunków bezpieczeństwa przeprowadzane przez osoby upoważnione przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania.

W § 10 ust. 6 i 7 doprecyzowano procedurę rozliczania otrzymanych środków dotacji przeznaczonych na szkolne place zabaw. Zgodnie z tymi przepisami, rozliczenie dotacji może nastąpić po skontrolovaniu przez osobę upoważnioną przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania zgodności utworzenia lub modernizacji

szkolnych placów zabaw z wymogami określonymi w załączniku nr 2 do rozporządzenia oraz warunkami bezpieczeństwa, jakim powinny odpowiadać szkolne place zabaw, określonymi w szczególności w przepisach o ogólnym bezpieczeństwie produktów, przepisach w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach oraz przepisach w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie. W przypadku pozytywnego wyniku kontroli – Ministerstwo Edukacji Narodowej wydaje dokument stwierdzający zgodność szkolnego placu zabaw z wymogami programu oraz wymogami bezpieczeństwa. Wprowadzono warunek rozliczenia dotacji przez organ prowadzący z wojewodą poprzez m.in. przedstawienie wojewodzie dokumentu wydanego przez Ministerstwo Edukacji Narodowej stwierdzającego zgodność utworzenia lub modernizacji szkolnego placu zabaw z wymogami programu oraz wymogami bezpieczeństwa. Zmiana ta sprawi, że wojewoda zatwierdzając rozliczenie dotacji, będzie miał większą niż dotychczas pewność, że nie tylko dokumentacja finansowa została zweryfikowana, ale także zapewnione jest bezpieczeństwo uczniów na szkolnym placu zabaw.

Projekt rozporządzenia nie zawiera przepisów technicznych w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039, z późn. zm.).

Przedmiot projektowanej regulacji nie jest objęty zakresem prawa Unii Europejskiej.

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414, z późn. zm.), projekt rozporządzenia zostanie udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie internetowej Ministerstwa Edukacji Narodowej.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Podmioty, na które oddziałuje projektowana regulacja

Projektowana regulacja dotyczy szkół podstawowych, w tym także szkół filialnych, oraz ogólnokształcących szkół muzycznych I stopnia. Proponowane rozwiązania oddziaływać będą także na podmioty uczestniczące w realizacji programu: wojewodów, kuratorów oświaty, organy prowadzące szkoły oraz ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego.

2. Konsultacje społeczne

Projekt rozporządzenia zostanie przekazany do konsultacji z następującymi partnerami społecznymi:

1. Zarząd Główny Związku Nauczycielstwa Polskiego;
2. Sekcja Krajowa Oświaty i Wychowania NSZZ „Solidarność”;
3. Związek Zawodowy „Rada Poradnictwa”;
4. Związek Zawodowy Pracowników Oświaty i Wychowania „Oświata”;
5. Sekretariat Konferencji Episkopatu Polski;
6. Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych;
7. Business Centre Club – Związek Pracodawców;
8. Konfederacja Stowarzyszeń Nauczycielskich;
9. Społeczne Towarzystwo Oświatowe;
10. Krajowe Forum Oświaty Niepublicznej;
11. Towarzystwo Wiedzy Powszechnej;
12. Krajowe Porozumienie Rodziców i Rad Rodziców;
13. Ogólnopolskie Stowarzyszenie Kadry Kierowniczej Oświaty;
14. Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji;
15. Rada Działalności Pożytku Publicznego;
16. Polskie Stowarzyszenie Dyrektorów Szkół;
17. Fundacja Rzecznik Praw Rodziców;
18. Stowarzyszenie Rzecznik Praw Rodziców;
19. Fundacja „Rodzice szkole”
20. Forum Rodziców przy Ministrze Edukacji Narodowej.

Projekt otrzyma również: Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego oraz Rzecznik Praw Dziecka i Rzecznik Praw Obywatelskich.

3. Wpływ projektowanej regulacji na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego

Wejście w życie projektowanej regulacji nie spowoduje dodatkowych skutków finansowych dla budżetu państwa i budżetów organów prowadzących szkoły.

4. Wpływ projektowanej regulacji na rynek pracy

Projektowana regulacja nie będzie miała bezpośredniego wpływu na rynek pracy.

5. Wpływ projektowanej regulacji na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw

Projektowana regulacja nie będzie miała bezpośredniego wpływu na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw.

6. Wpływ projektowanej regulacji na sytuację i rozwój regionalny

Projektowana regulacja nie będzie miała bezpośredniego wpływu na sytuację i rozwój regionalny.